

Aftenposten 26/11-96

Ros til Norge fra jødisk kongress

Norge får ros for sin vilje til å rydde opp i spørsmålet om erstatning til norske jøder.

– Norge har vist styrke og beslutsomhet i arbeidet med å gi jødene erstatning for deres materielle tap under annen verdenskrig. Den norske regjeringens håndtering av saken kan stå som modell for regjeringer i andre land, sa den jødiske verdenskongress WJCs leder Edgar Bronfmann i går.

Eksekutivkomiteén i WJC kom i går sammen til møte i Oslo for å drøfte letingen etter jødiske eiendommer som ble stjålet av nazistene under annen verdenskrig. Oslo er valgt som møtested fordi Norge har vist stor vilje til å bidra til en oppklaring av denne saken.

Møtet fant sted bak lukkede dører på SAS-hotellet. Senere skulle statsminister Thorbjørn Jagland og Israels utenriksminister David Levy slutte seg til drøftelsene i Oslo, som ble avsluttet med en middag med utenriksminister Bjørn Tore Godal som æresgjest.

Fattigere

WJCs generalsekretær Israel Singer sa at man må se forskjell på de to delene av Europa i dette spørsmålet. – Skurkene sitter i Øst-Europa så vel som i Vest-Europa. Forskjellen er bare at skurkene i øst er fattigere enn de i vest, sa han.

WJC skal nå innlede en grundig gransking for å finne ut hva som er skjedd med jødiske penger som har havnet på konti i utlandet, og da først og fremst i Sveits.

Sveitsiske banker har opplyst at de fortsatt sitter på verdier for til sammen rundt 32 millioner dollar (vel 200 millioner kroner). Jødiske eksperter mener det i virkeligheten kan dreie seg om beløp opp til syv milliarder dollar (nærmere 45 milliarder kroner).

«Trå forsiktig»

USAs tidligere sentralbanksjef Paul Volcker, som leder granskningen av de sveitsiske bankene, ba WJC-delegatene i Oslo trå forsiktig og vise mer objektivitet og dømmekraft enn hittil, under henvisning til de stadig større kravene som blir reist mot bankene i Sveits.

Volcker reiste i går til London for å føre letingen etter de tapte verdiene videre. Før avreisen hadde Volcker orientert WJC-møtet om strategien han og hans spesialkomisjon vil følge. – Dette skal først og fremst vært et planleggingsmøte, sa han da han orienterte de rundt 150 delegatene om sin reise til London. – Vi har plukket ut revisorene, og de kommer nå sammen for å finne ut hvordan de best kan samarbeide.

Den videre letingen etter midlene i Sveits vil bli delt opp i to faser. I den første fasen, som skal ta et halvt år, skal det foretas ettersyn av en gruppe utvalgte sveits-

VELKOMMEN: Utenriksminister David Levy ønskes velkommen til Norge av ambassaderåd Mona Juul ved ambassaden i Tel Aviv. Israels ambassadør i Oslo, Michael Shiloh (t.v.), møtte også frem på Fornebu i går ettermiddag. Foto: NTB

iske konti. På grunnlag av det man finner her, skal man kartlegge situasjonen og trekke opp strategien for det videre arbeidet.

Blandede erfaringer

Mens Norge fikk ros for sin vilje til å rydde opp i spørsmålet, har WJC hatt

blandede erfaringer i andre land. Hverken USA, Storbritannia eller Frankrike har rent rulleblad i denne saken, ble det sagt. Blant andre sitter britene og amerikanerne fortsatt på store mengder jødisk gull.

Den britiske sentralbanken, Bank of England, skal ha fire tonn jødisk gull i sine

hvelv, mens den amerikanske Federal Reserve skal oppbevare to tonn. Til sammen er disse gullreservene verd nærmere en halv milliard kroner.

De hardeste ordene på mandagens møte var likevel forbeholdt Tyskland, som etter WJCs mening har vist svært liten vilje til å gjøre

opp for seg. – Tyskernes holdning er ynkelig. Ingenting har bedret seg, situasjonen er bare blitt verre, het det i oppsummeringen etter første møtedag i Oslo. NTB

110662